

Regeringskansliet
Socialdepartementet

**Sveriges
Kommuner
och Regioner**

Hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar 2022

**Tilläggsöverenskommelse om
försörjningsberedskap för läkemedel mellan
staten och Sveriges Kommuner och Regioner**

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Parternas gemensamma syn	4
2. Tilläggsöverenskommelse 2022.....	5
2.1 Insatser som regionerna ska genomföra för att få ta del av medlen i överenskommelsen	5
2.2 Insatser som SKR ska genomföra.....	6
3. Medelstildelning enligt tilläggsöverenskommelsen 2022	6
4. Rapportering och uppföljning	6
4.1 Rapportering	6
4.2 Statlig uppföljning	6
5. Ekonomiska villkor	7
6. Godkännande av överenskommelsen.....	7
Bilaga 1	8
Bilaga 2.....	9

1. Inledning

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört ett behov av att stärka det civila försvaret. Mot bakgrund av det har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) på regeringens uppdrag den 10 mars 2022 redovisat en bedömning av vilka åtgärder som bör vidtas för att stärka det civila försvarets förmåga under 2022 (Ju2020/00865). En förstärkt försörjningsberedskap är en av de åtgärder som, enligt rapporten, bör prioriteras i nuläget. Som ett första steg har behov av att säkerställa försörjningen av kritiska varor som ökar uthålligheten och minskar sårbarheten vid störningar identifierats.

Utifrån det rådande säkerhetspolitiska läget har Försvarsberedningen den 16 mars 2022 kommit överens om snabba åtgärder för att öka Sveriges upprustningstakt genom bland annat stärkt försörjningsberedskap.

Med anledning av behovet av att skyndsamt vidareutveckla och stärka försörjningsberedskapen inom hälso- och sjukvården har Socialstyrelsen på regeringens uppdrag identifierat de mest kritiska läkemedlen och därtill hörande medicintekniska produkter inför fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig (S2022/01940). Redovisningen lämnades till regeringen den 19 april 2022.

Under normala förhållanden styrs lagerhållningen av sjukvårdsprodukter, som läkemedel, medicintekniska produkter och personlig skyddsutrustning, inom regionerna främst av vilken vård som erbjuds. Vid fredstida kris, höjd beredskap och ytterst krig är målsättningen att hälso- och sjukvården i så stor utsträckning som möjligt ska bedrivas utan störningar i sin verksamhet.

Av regeringens proposition Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) framgår att den civila hälso- och sjukvården vid krig bör ha kapacitet att utföra sådan vård som inte kan anstå och att sådan vård ska säkerställas för såväl civila som för militär personal. Säkerställandet av nödvändig försörjning av bl.a. läkemedel och sjukvårdsmateriel är avgörande för att i vardagen kunna erbjuda civilbefolkningen hälso- och sjukvård och säkerställa förmågan i totalförsvaret vid en allvarlig säkerhetspolitisk kris och i krig.

Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (S 2018:09) lämnade den 31 mars 2021 delbetänkandet En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19). Utredningen konstaterar att säkerställandet av

nödvändig försörjning av sjukvårdsprodukter, med vilket utredningen avser läkemedel, medicintekniska produkter, personlig skyddsutrustning, livsmedel för speciella medicinska ändamål och tillverkningsmaterial, är avgörande för att upprätthålla förmågan inom hälso- och sjukvården i vardag, i fredstida kris och i krig. En ökad robusthet kan enligt utredningen bland annat uppnås genom att större volymer av kritiska sjukvårdsprodukter lagras i Sverige i nära anslutning till de platser där vården bedrivs. Vidare föreslår utredningen att grunden i en förstärkt lagerhållningen ska utgå från sjukvårdens lagerhållning för ordinarie verksamhet. Ett sådant system möjliggör att lagrade sjukvårdsprodukter kan nyttiggöras i vården samtidigt som de omsätts i hög utsträckning vilket minimerar risken för destruktion och negativ klimatpåverkan. Utredningen föreslår att hälso- och sjukvården ska säkerställa tillgång till sjukvårdsprodukter i vardagen motsvarande en månads normalförbrukning för upprätthållandet av god vård.

Staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ingick i december 2021 en överenskommelse om hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar för 2022 (S2021/08204), en fortsättning på tidigare överenskommelser på samma område. Regionerna tilldelades i överenskommelsen 200 miljoner kronor för att arbeta med: krigsorganisation och dess bemanning, samverkan och ledning, planeringssamverkan, utbildning och övning, omhändertagande av många skadade, försörjningsberedskap samt motståndskraft. Denna tilläggsöverenskommelse tar sin utgångspunkt i den befintliga överenskommelsen och syftar till att ytterligare öka tempot i hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar redan under innevarande år.

1.1 Parternas gemensamma syn

Parterna är eniga om att hälso- och sjukvårdens robusthet i vardagen behöver öka. En mer robust hälso- och sjukvård i vardagen skapar bättre förutsättningar för krisberedskap och för den beredskap som är nödvändig för att kunna möta behoven av hälso- och sjukvård även vid höjd beredskap och krig.

Av delbetänkandet En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19) framgår det att det är nödvändigt att det i nära anslutning till där hälso- och sjukvård bedrivs finns en robust och omsättningsbar lagerhållning av sjukvårdsprodukter så som läkemedel, medicintekniska produkter och personlig skyddsutrustning. Parterna ställer

sig bakom att målsättningen är att hälso- och sjukvårdens förmåga att bedriva god vård i vardagen ska säkerställas för minst en månad.

2. Tilläggsöverenskommelse 2022

Mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget finns det i dag ett behov av att skyndsamt intensifiera arbetet med att stärka och utveckla hälso- och sjukvårdens försörjningsberedskap avseende sjukvårdsprodukter som läkemedel, medicinteknisk utrustning och personlig skyddsutrustning. För att redan under 2022 kunna ta ytterligare steg inom detta område är parterna överens om insatserna i denna tilläggsöverenskommelse.

Tilläggsöverenskommelsen är ett komplement till grundöverenskommelsen om hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar 2022. Fokus för tilläggsöverenskommelsen och insatserna under 2022 är läkemedel och sjukvårdsmateriel som har en direkt koppling till läkemedelsadministration.

2.1 Insatser som regionerna ska genomföra för att få ta del av medlen i överenskommelsen

Regionerna ska använda medlen i överenskommelsen till att säkerställa tillgång till läkemedel och sjukvårdsmateriel som har en direkt koppling till läkemedelsadministration. Detta kan göras på olika sätt beroende på hur regionernas läkemedelsförsörjning är organiserad, genom inköp av läkemedel för lagerhållning i egen regi eller genom avtal om lagerhållning hos upphandlad aktör. Avsikten är att läkemedlen ska omsättningslagras i nära anslutning till där vård bedrivs.

Som utgångspunkt för regionernas arbete har Socialstyrelsen på regeringens uppdrag redovisat (S2022/01940) en lista över prioriterade substanser med fokus på intensivvård, prehospital vård och akut tandvård.

För att motverka att bristsituationer uppstår som en följd av utökad inköp eller lagerhållning krävs en operativ samverkan mellan regionerna och mellan regionerna och aktuella aktörer inom läkemedelsförsörjningsområdet. Att säkerställa robust lagerhållning i vardagen är ett långsiktigt arbete. I sammanhanget är tilläggsöverenskommelsen ett första steg i att stärka försörjningsberedskapen för läkemedel.

Målsättningen är att regionerna, vid utgången av 2022, i så stor utsträckning som möjligt har säkerställt tillgång till de prioriterade läkemedlen för minst

en månads förbrukning inom intensivvård, prehospital vård och akut tandvård med utgångspunkt i den substanslista Socialstyrelsen presenterat.

2.2 Insatser som SKR ska genomföra

SKR ska inom ramen för grundöverenskommelsen stödja regionerna i den praktiska framdriften av de insatser som regleras i överenskommelsen. För denna tilläggsöverenskommelse ska SKR, utifrån regionernas behov, bidra i den operativa samverkan som krävs mellan regionerna och mellan regionerna och andra aktörer för att målsättningen i överenskommelsen ska uppnås effektivt samtidigt som bristsituationer undviks.

3. Medelstildelning enligt tilläggsöverenskommelsen 2022

Regionerna tilldelas 500 000 000 kronor inom ramen för tilläggsöverenskommelsen 2022. Medlen fördelas i relation till befolkningsandel, baserad på befolkningsunderlaget den 31 mars 2022 i enlighet med *bilaga 1*.

Medlen avser täcka initiala kostnader uppkomna i regionernas arbete med att stärka försörjningsberedskapen för läkemedel.

4. Rapportering och uppföljning

Insatserna i tilläggsöverenskommelsen ska följas upp och analyseras samt redovisas samtidigt som grundöverenskommelsen om hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar 2022.

4.1 Rapportering

I den slutredovisning som regionerna ska lämna till Socialstyrelsen senast den 31 mars 2023, avseende överenskommelsen om hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar 2022, ska även arbetet med denna tilläggsöverenskommelse redovisas. Regionerna ska avge en lägesbeskrivning för detta område och beskriva hur medlen har använts samt hittillsvarande resultat av genomförda insatser.

4.2 Statlig uppföljning

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp och utvärdera hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar (S2021/02921).

5. Ekonomiska villkor

Tilläggsöverenskommelsen uppgår till totalt 500 000 000 kronor för 2022. Beslut om utbetalning av medlen till regionerna kommer att fattas genom ett särskilt regeringsbeslut, ställt till Kammarkollegiet. Utgifterna ska redovisas mot det inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2022 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagspost 9 Civilt försvar – hälso- och sjukvård.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2022. Rätten till bidrag förfaller om rekvisition inte inkommit inom denna tid. Medlen får även användas 2023 för ändamålet. Information som ska ingå i rekvisitionen beskrivs i *bilaga 2*.

Regeringskansliets diarienummer för tilläggsöverenskommelsen och för regeringsbeslut om utbetalning ska framgå av samtliga handlingar.

6. Godkännande av överenskommelsen

Överenskommelsen blir giltig under förutsättning att den godkänns av regeringen.

För staten
genom Socialdepartementet

För Sveriges
Kommuner och Regioner

Stockholm den 7 juni 2022

Stockholm den 7 juni 2022

Maja Fjaestad
Statssekreterare

Staffan Isling
Verkställande direktör

Bilaga 1

Region	Befolkning 31/3 - 2022	Andel	Totalt belopp
Region Blekinge	158 815	1,5%	7 585 388
Region Dalarna	288 464	2,8%	13 777 738
Region Gotland	61 009	0,6%	2 913 937
Region Gävleborg	287 634	2,7%	13 738 095
Region Halland	340 840	3,3%	16 279 342
Region Jämtland Härjedalen	132 179	1,3%	6 313 189
Region Jönköpings län	367 705	3,5%	17 562 479
Region Kalmar län	247 221	2,4%	11 807 872
Region Kronoberg	203 459	1,9%	9 717 694
Region Norrbotten	249 516	2,4%	11 917 487
Region Skåne	1 405 377	13,4%	67 124 202
Region Stockholm	2 421 325	23,1%	115 648 334
Region Sörmland	302 167	2,9%	14 432 226
Region Uppsala	396 262	3,8%	18 926 431
Region Värmland	283 168	2,7%	13 524 788
Region Västerbotten	274 983	2,6%	13 133 853
Region Västernorrland	243 892	2,3%	11 648 871
Region Västmanland	279 402	2,7%	13 344 915
Västra Götalandsregionen	1 748 027	16,7%	83 489 994
Region Örebro län	306 984	2,9%	14 662 298
Region Östergötland	470 053	4,5%	22 450 867
Totalsumma	10 468 482	1	500 000 000

Bilaga 2

Information som ska ingå i respektive regions rekvisition ställd till Kammarkollegiet.

Rekvisition
1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress
2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer för regeringsbeslut avseende utbetalning Överenskommelsens benämning Belopp som rekvireras Period som rekvisitionen avser
3. Uppgifter för utbetalning Bankgiro/Plusgiro Önskad betalningsreferens
4. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga samt försäkrar att bidraget kommer att användas enligt den gemensamma överenskommelsen. Datum Underskrift Namnförtydligande